

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

11.5.2020

Yleisiä ohjeita tartunnantorjunnan näkökulmasta yliopistoille, ammattikorkeakouluille sekä lukio-koulutuksen, ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön ja aikuisten perusopetuksen järjestäjille lähiopetusta rajoittavia määräyksiä purettaessa

Lakiperusteet ja toimivaltaisuudet

Tartuntatautilain (1227/2016) 8 § mukaisesti aluehallintovirasto sovittaa yhteen ja valvoo tartuntojen torjuntaa alueellaan. Sairaanhoidopiiriin kuntayhtymä ohjaa ja tukee kuntia ja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköitä tartuntatautien torjunnassa, kehittää alueellisesti tartuntatautien diagnostiikkaa ja hoitoa sekä selvittää epidemioita yhdessä kuntien kanssa. Aluehallintovirasto ja sen toimialueen sairaanhoidopiirien kuntayhtymät tekevät yhteistyötä tartuntatautien torjunnassa. Aluehallintovirasto tekee tässä laissa säädetty hallinnolliset päätökset käyttäen hyväksi sairaanhoidopiiriin kuntayhtymän, erityisvastuualueen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantunte-
musta. Tartuntatautilain (1227/2016) 9 § mukaisesti kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tässä laissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveystyötä siten kuin kansanterveyslaissa (66/1972), terveydenhuoltolaissa ja tässä laissa säädetään. Tartuntatautien vastustamistyöhön kuuluu tässä laissa tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittämiseksi tai torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinnällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta.

Ohjeen tarkoitus

Valtioneuvosto antoi 6.5.2020 periaatepäätöksen suunnitelmasta koronakriisin hallinnan hybridistrategiaksi. Päätöksen mukaan lukioiden, ammatillisten oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen, yliopistojen, vapaan sivistystyön ja aikuisten perusopetuksen tilo-

jen käyttöä opetukseen hallitaan 14.5.2020 alkaen tartuntatautilain mukaisilla toimenpiteillä. Valtioneuvosto kuitenkin suosittelee, että yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa, lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, vapaassa sivistystyössä sekä aikuisten perusopetuksessa jatketaan etäopetusta lukukauden loppuun. Koulutuksen järjestäjät päättävät itse, missä määrin lähiopetusta tarvittaessa järjestetään. Kesällä lähiopetus järjestetään väljyys- ja hygieniaohjeita noudattaen.

Tämän ohjeen tarkoitus on tukea yliopistoja ja ammattikorkeakouluja sekä lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön ja aikuisten perusopetuksen järjestäjiä toteuttamaan opetus ja muu oppilaitosten tiloissa järjestettävä toiminta turvallisesti koronaepidemian aikana. Ohjetta noudattamalla voidaan vähentää tartuntariskiä oppilaitoksissa.

Opetukseen ja muuhun oppilaitosten tiloissa järjestettävään toimintaan ei saa osallistua oireisena

Koronavirus aiheuttaa hengitystieinfektion, jonka oireita voivat olla mm. yskä, kurkkukipu, kuume, hengenahdistus, lihaskivut, vatsaoireet ja päänsärky (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>). Opiskelijan tai opettajan ei pidä osallistua lähiopetukseen tai muuhun oppilaitoksen tiloissa järjestettävään toimintaan, jossa on muita henkilöitä samanaikaisesti paikalla, jos hänellä on mitään sairastumiseen viittaavia oireita. Muiden oppilaitoksen tiloissa työskentelevien tai siellä vierailevien ei myöskään pidä tulla oppilaitoksen tiloihin oireisena. Jos henkilö sairastuu päivän aikana, tulee hänen poistua välittömästi oppilaitoksesta tai siirtyä erilliseen tilaan. Oireisten tulee toimia paikallisten terveystyöntekijöiden ohjeiden mukaisesti ja olla yhteydessä perusterveydenhuoltoon tai työterveyshuoltoon ja hakeutua sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti koronavirustestiin.

Jos oppilaitoksen yhteydessä olevassa asuntolassa asuva opiskelija sairastuu, tulee oppilaitoksen ottaa yhteyttä oppilaitoksen sijaintikunnan tartuntataudeista vastaavaan yksikköön tilanteen ja vaadittavien toimenpiteiden arvioimiseksi.

Riskiryhmään kuuluvat

Riskiryhmään kuuluvien tulee epidemian aikana välttää lähikontakteja, eikä lähiopetukseen osallistumista siksi suositella heille.

Vakavan koronavirustaudin riskiryhmät: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19/vakavan-koronavirustaudin-riskiryhmat>

Oppilaitoksissa työskentelevien osalta toimenpiteet perustuvat työnantajan tekemään riskinarviointiin. Työterveyshuolto tukee työnantajaa riskinarviossa.

Tarpeettomia fyysisiä kontakteja tulee välttää

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>). Oppilaitoksissa vältetään tilanteita, joissa ollaan suorassa kosketuksessa muiden kanssa. Koulutuksen järjestäjä ja oppilaitoksen sijaintikunnan tartuntataudeista vastaava yksikkö ohjeistavat tarvittaessa tarkemmin käytännön toimenpiteissä.

- Oppilaitosten opetustoimintaan ja muuhun lakisääteiseen toimintaan ei lähtökohtaisesti sovelleta yleisiä kokoontumisrajoituksia. Isoja yhteistilaisuuksia, kuten koko oppilaitoksen kattavia päättäjaisjuhlia, ei kuitenkaan tule järjestää.
- Valtioneuvoston kulloinkin voimassa olevia kokoontumisrajoituksia koskevia suosituksia ja aluehallintovirastojen yleisötilaisuuksia koskevia tartuntatautilain mukaisia päätöksiä noudatetaan oppilaitoksen järjestämissä yleisötilaisuuksissa.
- Mikäli opetusta järjestetään suurelle osallistujajoukolle (esimerkiksi suuret luentotilaisuudet), hyödynnetään etäyhteyksiä.
- Muiden kuin opiskelijoiden ja henkilökunnan oleskelua oppilaitoksen alueella voidaan oppilaitoksen omalla päätöksellä rajoittaa.
- Korkeakoulujen valintakokeiden järjestämisestä annetaan erillinen ohje
- Lähikontaktien välttämiseksi turvavälien ylläpitämisen mahdollisuus tulee turvata tilajärjestelyillä: henkilömäärä tulee rajata siten, että henkilöiden väliin jää 1–2 m.
- Opiskelijaravintolaa tai muita ruokailutiloja voi käyttää porrastetusti, ruokailun aikana tulee olla mahdollisuus välttää lähikontaktia ja säilyttää 1–2 m turvaväli muihin ruokailijoihin. Hygieniasta huolehditaan ruuanvalmistuksen ja -jakelun sekä syömisen aikana.
- Oppilaitoksen yhteydessä olevassa asuntolassa opiskelijat voivat asua jaetuissa huoneissa, jos kyse on pitkäaikaisesta majoittumisesta. Lyhytkestoisen majoituksen suhteen linjaukset tehdään paikallisesti konsultoiden tarvittaessa tartuntataudeista vastaavaa yksikköä. Oppilaitoksen tulee pitää kirjaa majoittuvista henkilöistä huonekohtaisesti, jotta tartunnan jäljitys on tarvittaessa mahdollista jälkepäin.

Työterveyslaitoksen ohje työntekijälle:

<https://hyvaty.ttl.fi/koronavirus/ohje-tyontekijalle>

Hyvä käsi- ja yskimishygienia estää tartuntoja

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>). Oikein toteutettu yskimis- ja käsihygienia estää tartuntoja. Oikeisiin käytäntöihin ohjaa tiedotusmateriaalia suositellaan jaettavaksi oppilaitoksessa työskenteleville ja opiskeleville tietoisuuden lisäämiseksi.

- Kaikki oppilaitoksessa asioivat pesevät kätensä aina ulkoa sisälle tultaessa, aina ennen ruokailua, sekä aina aivastamisen tai yskimisen jälkeen, tai kun kädet ovat näkyvästi likaiset. Kädet kuivataan kertakäyttöisiin paperisiin käsipyyhkeisiin.
- Jos käsienpesumahdollisuutta ei ole, käytetään käsihuuhdetta. Käsihuuhdetta tulee olla helposti saatavilla.
- Aivastamisen tai yskimisen yhteydessä suun eteen laitetaan kertakäyttö-nenäliina, joka heitetään heti käytön jälkeen pois. Jos nenäliinaa ei ole saatavilla, suojataan suu kyynärtaipeella. Kädet pestään tämän jälkeen.
- Maskien käytöstä ei ole tällä hetkellä yleistä suositusta, mutta maskia voi halutessaan käyttää ottaen huomioon siihen liittyvät ohjeet.

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/ohjeita-kansalaisille-koronaviruksesta/kankaisten-kasvomaskien-kaytto-koronaviruspandemian-aikana>

<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/tietoa-itse-tehdyista-kasvomasteista>

Siivous

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut yskii tai aivastaa. On mahdollista, että virus tarttuu myös kosketuksen kautta. Koronavirukset eivät säily pitkiä aikoja ilmassa tai pinnoilla vaihtelevissa lämpötiloissa.

Siivouksessa käytetään heikosti emäksistä yleispuhdistusainetta. Saniteettitiloissa voi siivousta tehostaa käyttämällä desinfiointiainetta. Noudatetaan Työterveyslaitoksen siivousohjeita.

- Pyyhitään kosketuspinnat, kuten ovenkahvat, käsinojat, pulpetit ja pöydät, valokatkaisijat ja hanat vähintään päivittäin, mielellään kahdesti päivässä.
- Yhteiskäytössä olevien työ- ja opiskeluvälineiden ja työkoneiden käyttöä vältetään tai ne puhdistetaan aina käyttäjien välillä.

<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-siivoukseen>

Jos oppilaitoksessa todetaan koronavirustartunta

Tartuntaketjujen selvitystyö kuuluu kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille. Jos koronavirustartunta todetaan jollakulla opiskelijalla tai oppilai-

toksessa työskentelevällä, selvitetään onko tapahtunut altistumista. Altistuneet jäljitetään ja asetetaan karanteeniin 14 vuorokaudeksi tartuntatautilaissa säädetyin menettelyin. Koronavirustartunnan saaneen on oltava pois oppilaitoksesta vähintään 14 vuorokauden ajan oireiden alkamisesta.

Jos oppilaitoksen yhteydessä olevassa asuntolassa todetaan koronavirustartunta, tilanteen vaatimat järjestelyt toteutetaan yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan tartuntataudeista vastaavan yksikön kanssa.